

Varteig i gamle dager

Fra Gabestad for 100 år siden

Bildet viser gården Gabestad, gnr. 3049, bnr. 2, og er tatt ca. 1915. Av bygningene på bildet står fortsatt potetkjelleren fra 1914 helt til venstre på bildet, samt våningshuset fra 1860 – som dog ble ombygd og utvidet i 1982-1983. Forøvrig er alle de andre bygningene på bildet borte. Låven ble erstattet av ny låve med fjøs i 1925.

I 1945 ble låven påbygd, samtidig som det kom ny stall. Generasjonsbolig ble bygd på Haven i 1978-1879. Gården har vært i slektas eie siden Andreas Olsen (1825-1905) fra Lindemark kjøpte den i 1854. Andreas var bare 17 år da han begynte som skoleholder, og fra 1842 til 1855 var han lærer både Østaskogs og på Rødsøen (Hafslundsøy). Etter å ha kjøpt Gabestad ble han bonde på heltid. Det er femte generasjon – Helene Gabestad – som i dag eier gården. I 1976 ble 3050/14 Kallebråten og 3051/15 Bergbyhaugen (Haven) lagt inn til driftsenheten. Gården er på rundt 170 dekar jord og 240 dekar skog.

Fotograf: Olav Spydevold

Eier: Varteig Historielag

Østfold fylkes billedarkiv

Kalender 2014

Varteig i gamle dager

Småbarnsfamilie på sparkeføre

Dette bildet er tatt før veisalt og strøsand gjorde det trøblete å ta en tur på sparkstøtting.

Det er mor Astrid (1901-1991) og far Einar Lunde (1900-1933) på hver sin spark, med de to eldste barna deres, Ellen (1925) og Martin (1926-2004). Yngstebarnet Ingrid kom til verden i 1929.

Bildet er tatt hos Astrids foreldre på Hasleødegård vinteren 1928.

Den gang bodde småbarnsfamilien på Skogly, men som enke tok Astrid over foreldregården i 1938.

Den første kjente beskrivelsen av sparken er for øvrig fra Nord-Sverige. Fra begynnelsen av 1900-tallet ble sparken vanlig i Norge. I Aschehous' konversasjonsleksikon fra 1925 heter det at den er «særlig yndet hos ungdommen».

Fram til ca. 1930 ble sparkene produsert av bygdesmeder, men senere ble produksjonen industrialisert.

Tidlige sparkere hadde meier av tre med jernbeslag under. Senere ble det stålmeier.

Fotograf: Ukjent

Eier av bildet: Sigrid og Jan Hasle

Januar 2014

Uke	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
1			1 ●	2	3	4	5
2	6	7	8 ○	9	10	11	12
3	13	14	15	16 ○	17	18	19
4	20	21	22	23	24 ○	25	26
5	27	28	29	30 ●	31		

Nyttårsdag 1. januar - Trettendedag jul 6. januar - Midtvinter 12. januar - Tyvendedag jul 13. januar - Pålsmesse 25. januar.
Slektforskergruppa har møte for alle interesserte, Bygdehallen 9. januar - Møte Varteig Historielag 20. januar.

ditt apotek

SARPSBORG APOTEK
St. Mariegt. 96/98
tlf. 69120012

Kalenderen er utgitt
av Varteig Historielag

Varteig i gamle dager

Tøffe jenter - og tøffe treningsforhold

Håndball er en tøff idrett, og da må vi kunne slå fast at dette også er ti tøffe jenter. Bildet er tatt i 1955 og viser håndballaget til Varteig Idrettslag. I første rekke fra venstre ser vi Borghild Bøhaugen, Solveig Brenne,

Inger Berby, Aslaug Aarbu og Ragnhild Oland. Bak fra venstre: Ingrid Lunde, Randi Johansen,

Kari Synnøve Bøhaugen, Bjørg Kultorp og Sonja Skoftebyengen. Lagleder og trener var Olaf Askersby.

Treningsforholdene til disse jentene hadde neppe blitt akseptert i dag. Et beiteområde på Brusevold ble brukt som treningsplass, og der spilte de mellom tistler og kuruker. To gardstaurer fungerte som mål.

Vi forstår at det må ha fortonet seg som ren luksus når idrettslaget hadde trening vår og høst i gymsalen på Hafslundsøy - der man endog kunne dusje etter endt økt. Gjestelagene slapp for øvrig å spille på kubeitet.

Kampene ble nemlig lagt til banen til Ise Sportsklubb.

Fotograf: Solberg Foto AS

Eier av bildet: Kari Synnøve Lunde

Februar 2014

Uke	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
5						1	2
6	3	4	5	6	7	8	9
7	10	11	12	13	14	15	16
8	17	18	19	20	21	22	23
9	24	25	26	27	28		

Kyndelsmesse 2. februar - Samefolkets dag 6. februar - Persok (første vårdag) 22. februar.

Slektforskergruppa har møte for alle interesserte, Bygdehallen 6. februar - Årsmøte Varteig Historielag 24. februar.

Varteig i gamle dager

Med gyngest og findukke

Denne søskentrioen på Småberg er fotografert omkring 1922. Eldstebarnet Martin Larsen-Småberg (1916-1947) står bak. Til høyre søsteren Oline (1917-1988), gift Bøe. Til venstre Ole (1920-1991). Barna hadde tre år tidligere mistet sin far Ole Larsen som ble drept da hesten ble skremt av toget på Sarpsbrua. De to eldste barna var to og tre år gamle og yngste gutten ennå ikke født da faren omkom i 1919.

Det ble mor Kristine (1889-1966) med hjelp av den øvrige familien som sørget for en trygg og god oppvekst. Kristine drev gården videre som enke, med god støtte fra sin svigerfar Martin Larsen (1844-1927) og barna etter hvert som de vokste til. Brødrene Martin og Ole løste ut søsteren Oline da hun giftet seg i 1940. Martin hadde sviktende helse, og døde allerede i 1947. Dermed ble det Ole og kona Ragnhild Larsen-Småberg som tok over.

Fotograf: Ukjent

Eier av bildet: Ragnhild Larsen-Småberg

Mars 2014

Uke	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
9						1●	2
10	3	4	5	6	7	8○	9
11	10	11	12	13	14	15	16○
12	17	18	19	20	21	22	23
13	24○	25	26	27	28	29	30●
14	31						

Fastelavnsøndag 2. mars - Vårjevndøgn 20. mars - Maria Budskapsdag 25. mars - Sommertid start 30. mars.
Slektoforskergruppa har møte for alle interesserte, Bygdehallen 6. mars.

Varteig i gamle dager

Med Tryggen i skjekene

Et stemningsfullt bilde fra våronn på gammel-måten. Bildet er fra gnr. 3031, bnr. 1 Aarbu, og er tatt i 1951 eller 1952. Såkornet skal i jorda, og det er en av døtrene på gården som trår til i en travel onntid. Gunvor Aarbu er født i 1925, og hun og hesten Tryggen var et godt arbeidsfellesskap.

Gunvor giftet seg i 1954 med Gunnar Nilsen, og i 1966 satte de opp egen sag på det som gikk under navnet Fotballplassen, der de senere også bygde seg hus. Aarbu-saga ble et begrep, og synonymt med sagskurd av høy kvalitet. Med innleid arbeidskraft var det stor virksomhet på saga i mange år. Gunvor var nærmest heltids engasjert på sagbruket. Hun hadde overoppsynet med dieselmotoren som drev saga, og dessuten jobbet hun på velta, kappet bakhun og bar materialer. Hun ble kjent landet over da VG sommeren 1974 brukte hele sistesiden på "Gunvor på saga".

*Fotograf: Familien Aarbu
Eier av bildet: Gunvor Nilsen*

April 2014

Uke	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
14		1	2	3	4	5	6
15	7☉	8	9	10	11	12	13
16	14	15☉	16	17	18	19	20
17	21	22☉	23	24	25	26	27
18	28	29●	30				

Palmesøndag 13. april - Sommerdagen, flyttetdag 14. april - Skjærtorsdag 17. april - Langfredag 18. april - Påskedag 20. april - 2. påskedag 21. april.

Slektforskergruppa har møte for alle interesserte, Bygdehallen 3. april - Møte Varteig Historielag 7. april.

ditt apotek

SARPSBORG APOTEK
St. Mariegt. 96/98
tlf. 69120012

Kalenderen er utgitt
av Varteig Historielag

Varteig i gamle dager

Det er rokken som spinner ...

Den som har levd en stund husker Jens Book-Jensens "Det er rokken som spinner i stuen" fra 1950-tallet.

Men rokken spant da godt også på 1930-tallet, og det endog ute på gårdsplassen.

Det er Asbjørg Gabestad som i sommersola i 1931 har tatt med seg rokk, ull og hespetre ut i det fri hjemme på gnr. 3049, bnr. 2 Gabestad. Hvem vet, kanskje var det sin egen brurekiste hun skulle utstyre?

Karen Asbjørg Gabestad var født i 1908, og giftet seg i 1934 med Hjalmar Berg. Samme året hadde paret kjøpt gnr. 3044, bnr. 5 og 6 Sorgenfri, og de bosatte seg der som nygifte og drev gården sammen videre.

Asbjørg Berg døde i 2001. Da hadde hun vært enke i sju år. Hespetreet som står til høyre i bildet ble brukt for å vikle opp garnet i hesper og bunter.

Fotograf: Ukjent

Eier av bildet: Annar Berg

Mai 2014

Uke	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
18				1	2	3	4
19	5	6	7 ◐	8	9	10	11
20	12	13	14 ◐	15	16	17	18
21	19	20	21 ◐	22	23	24	25
22	26	27	28 ●	29	30	31	

Off. høytidsdag 1. mai - Frigjøringsdagen 1945 8. mai - Grunnlovsdag 17. mai - Kristi Himmelfartsdag 29. mai.

Slektforskergruppa har møte for alle interesserte, Bygdehallen 8. mai - Tur med Varteig Historielag til Eidsvoll 24. mai.

Varteig i gamle dager

Konfirmanter i Varteig 1964

1. rekke fra v.: Solveig Gundersen, Marit Bøe, sogneprest Birger Ingolfstad, Torild Lindemark og Anne Berit Kynningsrud
 2. rekke fra v.: Marit Kristiansen, Marit Johansen, Berit Johansen, Aud Bøe, Else Bergli, Ingebjørg Kingsrød
 3. rekke fra v.: Steinar Bøhaugen, Bjarne Fløviken, Gunnar Vrangen, Bjarne Kullerud, Torbjørn Midtfjeld, Bjørn Matysiak, Terje Bakkenget og Helge Grøtvedt
- Bildet ble tatt på konfirmasjonsdagen i Varteig kirke, søndag 30. august 1964.
 Birger Ingolfstad var sogneprest i Varteig i femten år, fra 1957 til 1972.

Fotograf: Solbergfoto

Eier av bildet: Solveig Rød

Juni 2014

Uke	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
22							1
23	2	3	4	5○	6	7	8
24	9	10	11	12	13○	14	15
25	16	17	18	19○	20	21	22
26	23	24	25	26	27●	28	29
27	30						

Skolefallsdagen 3. juni - Unionsoppløsningen 1905 7. juni - 1. pinsedag 8. juni - 2. pinsedag 9. juni - Konfirmasjon i Varteig 7. og 8. juni - Bygdedag i Varteig 15. juni - Sankthansaften (Jonsok) 23. juni. Møte Varteig Historielag 2. juni - Slektoforskergruppa har møte for alle interesserte, Bygdehallen 5. juni

Varteig i gamle dager

På motorsykkkel tidlig 1950-tall

På bildet som er tatt på Bergerud vestre, ser vi fra venstre på motorsykkelen Karin Wenaas f. 1948, Emil Bergerud f. 1946, Johan Arnt Wenaas f. 1941, Irene Wenaas f. 1945 og Arve Bergerud f. 1941. Motorsykkelen tilhørte Ole K. Brenne. Den ble registrert 29/5-1952 og var en Tempo Sachs SM51. Prestefamilien Wenaas bodde i Varteig fra 1948 til 1957. Deretter flyttet de til Oslo. De to eldste fulgte i sin fars fotspor og tok presteutdannelse. Johan Arnt bor i dag i Hvitsten, Irene i Asker og Karin i Son. Arve Bergerud har drevet Bergerud østre mens broren Emil har bosatt seg på Gol.

Fotograf: Aslaug Bergerud

Eier av bildet: Aslaug Bergerud

Juli 2014

Uke	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
27		1	2	3	4	5○	6
28	7	8	9	10	11	12○	13
29	14	15	16	17	18	19●	20
30	21	22	23	24	25	26	27●
31	28	29	30	31			

Mari Vassøse 20. juli - Første hundeday 23. juli - Jakob våthatt 25. juli - Olsok 29. juli.

Varteig i gamle dager

Gjørtleren på Rogndalen

Lars Larsen fotografert på Rogndalen med hunden sin Bjønn. Lars var husmannsgutt fra Setne på Vestre Toten, født i 1847. Rundt 1870 kom han til Varteig, for øvrig sammen med foreldrene og to søstre. I kirkeboka har presten i rubrikken "Opgiven Hensigt med Indflytningen" såre enkelt anført for Lars: "Kjøbe Jord og gifte seg". Det var ingen dårlig målsetting, og jammen lyktes han også i sitt forsett. I 1871 gifter han seg med Karen Juline, datteren til Marie og Ole på Rogndalen. På Nordre Rogndalen livnærte Lars seg og familien som småbruker og lensearbeider. I ettertid er han nok imidlertid mest kjent som gjørtler - eller metallstøper, om man vil. Han var nemlig en drivende flink finsmed og ble kjent for å lage vakre mortere, dombjeller, strykejern og lysestaker - blant annet. Han skal endog ha støpt en kirkeklokke. Nordre Rogndalen opphørte som selvstendig bruk med Lars og Karen Juline. Lars døde hos sønnen Ole og svigerdatteren Andrine på det midtre Rogndalen i 1925.

Fotograf: Ukjent

Eier av bildet: Ellen Hasle Kokkim

August 2014

Uke	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
31					1	2	3
32	4○	5	6	7	8	9	10○
33	11	12	13	14	15	16	17●
34	18	19	20	21	22	23	24
35	25●	26	27	28	29	30	31

Rugsok 16. august - Start jernnettene 19. august - Siste hundedag 23. august.
Varteig Historielags høstvandring 23. august.

Varteig i gamle dager

Markens grøde bringes i bus

Høstens avlinger blir brakt i hus. Bildet er tatt i 1962, og viser Gunnar Brenne (1924-1999) på vei hjem til gården med rotvekster. På tilhengeren de tre eldste barna, Erik (født i 1954), Per (1957) og Kari (1958).

Flittige små hender som ville hjelpe far, og stor moro var det selvsagt å sitte oppå lasset på vei tilbake til prestegården. Traktoren er for øvrig en 1961-modell Ford Dexta.

Inger Marie og Gunnar Brenne overtok forpaktingen av prestegården i 1957 etter Gunnars foreldre - og sønnen Per drev videre fra 1991. Da Staten åpnet for privat overtakelse av prestegårdene, kjøpte Anne Grethe og Per Brenne gården av Opplysningsvesenets Fond i 2000. Navnet Varteig prestegård ble beholdt på prestens bolig med tilhørende tomt, mens gårdsbruket tok tilbake sitt gamle navn - nemlig 3007/2 Brunby Østre.

Fotograf: Dagny Christoffersen

Eier: Inger Marie Brenne

September 2014

Uke	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
36	1	2○	3	4	5	6	7
37	8	9○	10	11	12	13	14
38	15	16○	17	18	19	20	21
39	22	23	24●	25	26	27	28
40	29	30					

Kvernknurren 1. september - Høstjvendøgn 23. september - Mikkelmesse 29. september.

Møte Varteig Historielag 1. september - Slektforskergruppa har møte for alle interesserte, Bygdehallen 4. september.

Varteig i gamle dager

En pause i høstjakta

Henrik Sælid (til venstre) og kameraten Oddvar Gressløs tar seg en velfortjent hvil under høstjakta. Bildet er tatt omkring 1935, og guttene jakter i området ved Nordre Bergerud. Geværene er sikret og satt opp i kryss, guttene har tent pipa og det er tid for en rast. Jaktinteressen hadde de gjennom hele voksenlivet, selv om arbeid og verv i perioder gjorde at hobbyen måtte nedprioriteres.

Henrik Sælid var født i 1910 og hadde sin jobb i Postverket. Han engasjerte seg også sterkt i kommunepolitikken, og var ordfører i Varteig i årene 1964-1972. Sælid døde i 1992. Oddvar Gressløs var født i 1916, og var rutebilsjåfør i det busselskapet som faren Ole startet. I tillegg solgte han og kona Målfrid i mange år drivstoff fra tre manuelle pumper ved boligen på Hasle. Gressløs døde i 1998.

Fotograf: Ukjent

Eier: Helge Lunde

Oktober 2014

Uke	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
40			1○	2	3	4	5
41	6	7	8○	9	10	11	12
42	13	14	15○	16	17	18	19
43	20	21	22	23●	24	25	26
44	27	28	29	30	31○		

Vinterdagen, flyttetdag 14. oktober - FN-dagen 24. oktober - Sommertid slutt 26. oktober - Bots- og bededagen 26. oktober.

Slektforskergruppa har møte for alle interesserte, Bygdehallen 2. oktober - Møte Varteig Historielag 6. oktober.

Varteig i gamle dager

Med prestefruen som lærer

Andre og tredje klasse som hadde undervisning sammen på Kokkimskolen, fotografert i skoleåret 1956/57.

Lærer er Evelyn Wenaas, prestefruen i Varteig som også var lærervikar.

I første rekke fra venstre ser vi Harald Bøe, Wenche Bergerud, Lene Rogndalen, Ellen Dørum og Solveig Grythe.

Bak står Sven Olav Tomta, Gunnar Belsby, Nils Henrik Bøhaugen (delvis skjult), Helge Kokkim og Erik Bratteli. Skolen på Kokkimoen ble reist i 1893 og erstattet grendeskolen på Bøe og Gryte. Bygningen ble betydelig utvidet i 1922, og var undervisningssted for bygdas desidert største skolekrets fram til sentralskolen sto ferdig i 1959.

Fotograf: Ukjent

Eier av bildet: Finn Tore Tomta

November 2014

Uke	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
44						1	2
45	3	4	5	6 ^o	7	8	9
46	10	11	12	13	14 ^o	15	16
47	17	18	19	20	21	22 [●]	23
48	24	25	26	27	28	29 ^o	30

Allehelgensdag 2. november - 1. søndag i advent 30. november.

Møte Varteig Historielag 3. november - Slektoforskergruppa har møte for alle interesserte, Bygdehallen 6. november.

Varteig i gamle dager

Jul i stua

Julefreden har senket seg. Treet er vakkert pyntet, og huset klargjort for familiefearing. Bildet er tatt i 1959 eller 1960, og viser Randi og Ola Kynningsrud med datteren Karin. Familien tok senere Holt som slektsnavn.

Karin er født i 1953, og yngst i en søskenflokk på fire. Muligens er det en av brødrenes lekebiler som hun har lånt for anledningen, ettersom det er storebror Reidar som har tatt bildet.

Randi Holt var født i 1924, og døde i 2011. Ektemannen Ola var født i 1919, og døde i 1993.

Fotograf: Reidar Holt

Eier av bildet: Marit og Øivind Holt

Desember 2014

Uke	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lørdag	Søndag
49	1	2	3	4	5	6○	7
50	8	9	10	11	12	13	14●
51	15	16	17	18	19	20	21
52	22●	23	24	25	26	27	28●
1	29	30	31				

Lussinatt 13. desember - Vintersolverv 22. desember - Før jul: Kakelinna - Juledag 25. desember - 2. juledag 26. desember.

Møte Varteig Historielag 1. desember - Slektoforskergruppa har møte for alle interesserte, Bygdehallen 4. desember.

Varteig i gamle dager

Forklaring til merkedagene:

6. januar: Trettendedag jul. Markerer avslutningen på julehøytiden. Da skulle juleølet være drukket opp, og det var tilbake i striskjorta og havrelefsa igjen. **12. januar:** Midtvinter. "Tolvte januar ruller vinteren over rygg".

Men det er kanskje en heller fattig trøst når det også het at "i dag den halve vinter går, men den største kulden atterstår". **13. januar:** Tjuendedag jul. Opprinnelig markerte trettendedag jul avslutningen på julen, men senere ble 13. januar sett på som avslutningen på julehøytiden. **25. januar:** Pålsmesse. Til minne om apostelen Paulus. Skinte sola så lenge på pålsok at man klarte å sale hesten tre ganger, kunne man vente seg et godt år med gode avlinger.

2. februar: Kyndelsmesse. Til minne om framstillingen av Jesusbarnet i tempelet. Viktig festdag i tidligere tider. Dagen ble regnet som midtvinters, og bjørnen snudde seg i hiet. **22. februar:** Persok. Apostelen Peters dag. Sett på som første vårdagen. Dersom noen gikk gjennom isen etter Persok, var det ingen som var pliktig til å hjelpe vedkommende.

20. mars: Vårjevndøgn. Natt og dag er like lang over hele verden. Sola står rett over ekvator. Det samme gjentar seg om høsten når det er høstjevndøgn. I hedensk tid en fruktbarhetsfest. "Jamvår" veksler mellom 20. og 21. mars. **25. mars:** Maria budskapsdag. Til minne om engelen Gabriels besøk hos Maria. Slik været er i dag, slik skal det bli i sju uker.

14. april: Sommerdagen, flyttedag. Du må ikke arbeide med noe som går rundt, for da vil også ku og sau svirre rundt. Den dagen tjenestefolk kunne skifte arbeidsgiver, og legdslemmer ble flyttet mellom gårdene.

8. mai: Frigjøringsdagen. Til minne om frigjøringen av Norge i 1945. Andre verdenskrig var over i Europa. Norge ble atter et fritt land. **17. mai:** Norges grunnlovsdag. Bjørnstjerne Bjørnson arrangerte i 1870 det første barnetoget. Dette var et rent guttetog, men fra 1889 var også jentene med.

3. juni: Skoklefallsdagen. Nå skulle våronna være over. "De gamle" sa at etter denne dagen var det for sent å så korn. **7. juni:** Unionsoppløsningen. Stortinget vedtok 7. juni i 1905 å oppløse unionen med Sverige. Det var også denne datoen - i 1945 - at kong Haakon vendte tilbake til Norge etter krigen. **21. juni:** Sommersolverv. "Sola snur." I norrøn tid inngangen til midtsommerblotet, der våre forfedre gjennomførte en hedensk offerfest. Sommersolverv inntreffer enten 20. eller 21. juni. **23. juni:** St. Hansaften. Minnedag for Johannes døperen. Jonsok var knyttet til vern og ønske om en god og rikelig årsvekst. Bålbrenningen skulle beskytte buskapen mot alt ondt.

20. juli: Mari Vassøse. Dersom det regnet denne dagen, kom det til å bli regn i fem uker. Eller som det het seg: "Fikk ho Mari noe i vassøsa si, ble det vondt å få høyet tørt den sommeren". **23. juli:** Første hundedagen. Varer fram til 23. august. Slik været er i dag, slik blir det resten av hundedagene. Kalt "røtemåned", for da har alt så lett for å mugne, surne eller råtne. **25. juli:** Jakob våthatt. Minnedag for apostelen Jakob. Tredje hundedagen, og midt i den beste høytørken kunne man vente regn, mente man. Regn denne dagen gir en våt høst.

29. juli: Olsok. Til minne om Olav Haraldssons død på Stiklestad i 1030. Grunnleggeren av Borg, og mannen som regnes som den som kristnet Norge.

16. august: Rugsok. Opprinnelig minnedag for en romersk helgen. I folketradisjonen ble navnet assosiert med rug, og det het seg at Rugsok var dagen da vinterrugen skulle i jorda. **19. august:** Første av tre jernnetter. De to andre er 20. og 29. august. Tre frostnetter som man kunne vente i siste halvdel av august, og som kunne skade eller ødelegge kornavlingen. Jernnettene kommer til litt forskjellig tid i de ulike landsdeler. **23. august:** Siste hundedagen. Hundedagene varer i en måned. "De gamle" mente hundene kunne bli gale og farlige for mennesker i denne perioden. Dessuten var vannet forgiftet på denne tiden, slik at man ikke måtte bade.

1. september: Kvernknurren. Kornet ble malt i små bekkverkner der de var avhengige av en viss vannføring. Var denne dagen uten regn, varslet det mangel på kvernvann den høsten. **23. september:** Høstjevndøgn. Det betyr at dag og natt er like lang over hele verden, altså tolv timer dag og tolv timer natt over hele kloden. Høstjevndøgn veksler mellom 22. og 23. september. **29. september:** Mikkelsmesse. Avlingene skulle være i hus, samtidig som dagen ga startskuddet for høstens jakt. Godt vær bar bud om en god sommer året etter.

14. oktober: Vinterdagen, flyttedag. Leie- og arbeidsavtaler kunne avsluttes. Tjenestefolk kunne skifte arbeidsgiver. Fra i dag skulle hestene ha dombjeller på når man var ute og kjørte.

13. desember: Lussinatt. Nå begynte juleperioden. De underjordiske var på vandring fra denne dagen og frem til jul. Lussi, en fryktet trollkvinne, drev denne natten sitt spill. **22. desember:** Vintersolverv. "Sola snur." Denne dagen skulle man ikke arbeide med noe som ble dreid rundt, og heller ikke bake. Vintersolverv inntreffer enten 21. eller 22. desember. **Før jul:** Kakelinna. I folketradisjonen knyttet nær opp mot Tomasmesse 21. desember. Mildværsperiode som gjerne inntreffer før jul. I tidligere tider trodde man at alle baksteovnene forårsaket mildværet.